

CENTRUM VOOR LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK IN SURINAME

Jaarverslag 1981

Uitgegeven november 1982

I N H O U D

1. STICHTING CELOS
2. SAMENWERKING TUSSEN DE UNIVERSITEIT VAN SURINAME EN DE LANDBOUWROEG-
SCHOOL WAGENINGEN
 - 2.1. LH/UvS projecten 01 en 02
 - 2.2. LH/UvS project 03
 - 2.3. Samenwerkingsovereenkomstcommissie UvS-LH (SOC)
 - 2.4. Begeleidingscommissie der LH/UvS projecten
3. SAMENWERKING MET DE FACULTEIT DER NATUURTECHNISCHE WETENSCHAPPEN
4. MEDEWERKERS
 - 4.1. Personeel
 - 4.2. Speciaal projectpersoneel
 - 4.3. Celos Werknemers Organisatie
 - 4.4. Onderzoekers
 - 4.5. Studenten
5. GEBOUWEN, TERREINEN
6. FINANCIEN
 - 6.1. Algemeen
 - 6.2. Uitgaven t.b.v. LH/UvS projecten
 - 6.3. Balans en Exploitatierkening

1. STICHTING CELOS

Het Stichtingsbestuur, dat sinds 1 oktober 1979 aanzat en bestond uit de personen:

mr. A.G. Smit, M.Sc. - voorzitter
drs. A.H. Alberga - secretaris
mevr. mr. R. Currie)
ir. S.P.R. Niekoop) - leden
H.M. Rommy, M.Sc.)
ir. E.C. Tjoe Awie)

diende op 7 september 1981 haar ontslag in.

Met ingang van dezelfde datum benoemde het Interim Bestuur van de Universiteit van Suriname de volgende personen als lid van het Celos Bestuur:

mr. B.A. Halfhide - voorzitter
mevr. mr. Y. Baal)
drs. E. Brunings) - leden
G.G. Sedney)
J.S. White)

De heer Halfhide is als lector verbonden aan de Faculteit der Juridische Wetenschappen.

Mevrouw Baal is hoofd van het Instituut voor Juridische Bijstand.

De heer Brunings is als lector verbonden aan het Medisch Wetenschappelijk Instituut.

De heer Sedney studeert aan de Faculteit der Natuurtechnische Wetenschappen.

De heer White is campusbeheerder en bestuurslid van het Interim Bestuur van de Universiteit van Suriname.

Het nieuwe bestuur telt één lid minder dan het vorige.

In januari 1981 werd de heer drs. H. Prade, directeur van het Celos, benoemd tot ambassadeur in Nederland.

De heer ir. E.C. Tjoe Awie, bestuurslid van het Celos, nam in januari en februari waar als directeur.

Per 1 maart 1981 werd de heer D. France Olivieira benoemd tot directeur. Op 20 augustus diende de heer Olivieira zijn ontslag in bij het toenmalig bestuur van de Stichting Celos.

Vanaf 1 oktober t/m 31 december nam de voorzitter van het Stichtingsbestuur, mr. B.A. Halfhide, waar als directeur.

2. SAMENWERKING TUSSEN DE UNIVERSITEIT VAN SURINAME EN DE LANDBOUWHOGESCHOOL WAGENINGEN

2.1. LH/UvS projecten 01 en 02

Van 25 januari tot en met 6 februari werd er in Paramaribo intensief overleg gepleegd tussen de delegatie van de Landbouwhogeschool en de Faculteit der Natuurtechnische Wetenschappen over de voortzetting der projecten LH/UvS 01 en 02 in de jaren 1981 tot en met 1983.

In feite betrof het overleg een aanpassing van de reeds medio 1980 ingediende versie van het projectdossier getiteld "Ontwikkelingsproject van de Faculteit der Natuurtechnische Wetenschappen van de Universiteit van Suriname (vervolg: periode 1981 t/m 1983)", waarbij bijzondere aandacht werd geschonken aan (a) de begroting en het financieringsschema, zulks met het oog op de gewijzigde financiële omstandigheden en (b) de aanpassing van beide projecten aan het ontwikkelingsbeleid van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt, Visserij & Bosbouw. Het onderzoekproject LH/UvS 01 (Antropogene ingrepen in het ecosysteem tropisch regenbos) zal ongewijzigd voortgezet worden, terwijl het project LH/UvS 02 (Permanent bodemgebruik ten behoeve van de verbouw van niet-bevloeiende éénjarige gewassen op de leemrijke gronden van de Zanderij-formatie) gewijzigd voortgezet zal worden, waarbij er een overgang zal plaatsvinden van proeven op éénjarige gewassen tot graslandonderzoek.

Alhoewel het aanvankelijk in de bedoeling lag om het projectdossier voor de periode 1981-1983 in te dienen voor plaatsing op de agenda van de 18e CONS vergadering, is dit niet gerealiseerd, mede doordat er onduidelijkheid bestond t.a.v. het ministerie (LVV & B of MINOW) dat verantwoordelijk was daarvoor.

2.2. LH/UvS 03 project

Het voedingsonderzoekproject LH/UvS 03 werd afgesloten met een internationaal symposium dat van 20 maart t/m 22 maart op het MWI en het Celos gehouden werd.

Uit Nederland en het Caraïbisch gebied hebben de volgende gasten het symposium bijgewoond:

Prof.dr. I.G. Hautvast, Landbouwhogeschool Wageningen
Mevr. W.A. van Staveren, M.Sc., Landbouwhogeschool Wageningen
Prof.dr. L. Luyken, CIVO-TNO Zeist
Dr. M. Gueri, CFNI Jamaica
Mevr. R. Nievas, CFNI Jamaica

De heer H. Rusland, Minister van Onderwijs en Volksontwikkeling, opende het symposium op het Celos, terwijl de Minister van Landbouw, Veeteelt, Visserij & Bosbouw, dr. A. van Dijk, M.Sc. op het MWI voor de sluiting zorgde.

2.3. Samenwerkingsovereenkomstcommissie UvS - LH (SOC)

De samenstelling van de Surinaamse Sectie van de SOC was in 1981 als volgt:

E.P. Meijer	- voorzitter
drs. C.H. Eersel	- secretaris
drs. R. Power	- lid
mr. E.W. Dankerlui	- ambtelijk secretaris

Omstreeks augustus bedankte de heer Power als lid wegens het aanvaarden van een andere functie. In deze vacature is nog steeds niet voorzien.

Van 26 januari t/m 6 februari zijn er te Paramaribo in SOC-verband besprekingen gevoerd i.v.m. de voortzetting der LH/UvS projecten. De delegatie van de Landbouwhogeschool bestond uit de volgende personen:
Dr.ir. G.A.M. van Marrewijk
Dr.ir. M. Wessel
H.A. Meylink
Mr. R.W. Kijlstra

2.4. Begeleidingscommissie der LH/UvS projecten

Op 23 januari 1981 vroeg de heer Prade aan de S.S. SOC hem als secretaris van de S.S. BC te ontheffen wegens het aanvaarden van een andere functie.

Op 26 en 27 januari legden resp. de heren ir. A.T. Vink (technisch en wetenschappelijke begeleider van het LH/UvS 01 project) en F.W. van Amson, M.Sc. (begeleider van het LH/UvS 02 project) in opdracht van de toenmalige minister van Landbouw, Veeteelt, Visserij & Bosbouw hun functie als lid neer.

M.i.v. 1 april vroeg prof.dr. E. van der Kuyp, wegens beëindiging van het LH/UvS 03 project ontheffing als lid van de S.S. BC.

Per 1 november werden de heren ir. I.E. Soe Agnie en ir. R. Sanchit aangewezen als leden van de S.S. BC voor resp. de projecten LH/UvS 02 en LH/UvS 01.

De voorzitter van de S.S. BC bleef de heer mr. A.G. Smit, M.Sc.

3. SAMENWERKING MET DE FACULTEIT DER NATUURTECHNISCHE WETENSCHAPPEN

De pogingen die het afgelopen jaar zijn gedaan om een betere samenwerking tussen het Celos en de FNW te bewerkstelligen hebben zichtbare vruchten afgeworpen.

Het blijft echter nog zo dat er geen daadwerkelijke participatie van de FNW merkbaar is in de LH/UvS projecten.

Ook t.a.v. het aantal studenten van de UvS dat geacht wordt ruimschoots gebruik te maken van de Celos faciliteiten, kan gesteld worden dat dit dient te worden opgevoerd. Een en ander gezien in het licht van de dienstbaarheid van het Celos aan de Universiteit van Suriname.

4. MEDEWERKERS

4.1. Personeel

Het aantal personeelsleden bedroeg op 1 januari 1982 91 en op 31 december d.a.v. 93.

Bij de twee projecten samen waren de personeelscijfers voor de genoemde data respectievelijk 37 en 41.

In de verslagperiode werden de volgende personen in dienst genomen:

D.F. Olivieira als directeur per 1 maart
R. Jonathas als bode per 11 juni
D. Basant)
A. Gisiawan) per 1 juni t.b.v. de tuindienst
C. Sewman)

De navolgende personen verlieten in 1981 de dienst:

Drs. H.O. Prade als directeur per 28 februari
C. Kartoidjojo per 1 juni
Mej. H. Mahendrepersad per 1 juli
S. Kartadi per 1 november
D.F. Olivieira per 7 september

4.2. Speciaal projectpersoneel

De personeelsmutaties bij de onderzoeksprojecten verliepen als volgt:

Project LH/UvS 01

In dienst getreden:

J. Jubithana per 9 maart als bosarbeider
A. Arupa per 1 mei als maler/chauffeur
R. Cirino per 11 mei als bosarbeider
C. Wendar per 11 mei als bosarbeider
R. Wijngaarde per 11 mei als bosarbeider
W. Echteld per 19 mei als assistent
C. van Zichem per 1 augustus als voorman
E. Alimoenadi per 1 november als programmeur

Met ontslag gingen:

M. Flamingo m.i.v. 16 maart
S. Sabajo m.i.v. 12 juni
H. Samijo m.i.v. 1 juni
W. Dawson m.i.v. 1 september
A. Courtar m.i.v. 1 juli
P. Pinas m.i.v. 1 november

Project LH/UvS 02

In dienst getreden:

F. Sabajo als chauffeur per 9 maart
H. Sondrejoe als bosarbeider per 9 maart
A. Cirini werd m.i.v. 16 mei als beheerder van het emplacement Kabo aangesteld
Per 21 september trad E. Pranaware in dienst als bosarbeider
R. Jubithana als bosarbeider per 1 november

Met ontslag gingen:

E. Janajoekame m.i.v. 6 juni
F. Ommen m.i.v. 1 september
J. Chin A Fat m.i.v. 27 augustus
E. Sabajo m.i.v. 1 oktober

4.3. Celos Werknemers Organisatie

Onderhandelingen tussen het bestuur en de directie van het Celos enerzijds en het bestuur van de Celos Werknemers Organisatie anderzijds over de door de C.W.O. ingediende "Voorstellen tot wijziging van het Reglement Arbeidsvoorwaarden" vingen begin april aan en sleepten zich voort tot in het derde kwartaal.

De onderhandelingen vonden in een later stadium plaats ten overstaan van de Bemiddelingsraad voor geheel Suriname.

In de maand juli nam de arbeidsonrust nog erger toe. De bond zette een slowdown actie in welke drie weken duurde, waarna het werk voor drie dagen werd neergelegd.

Door tussenkomst van de Minister van Onderwijs en Volksontwikkeling werd een basis ter oplossing van het geschil gevonden.

Het Stichtingsbestuur en de directeur konden zich met het bereikte akkoord niet verenigen en de directeur bood op 7 september zijn ontslag in.

Het ontslag van het Stichtingsbestuur werd door het Interim Bestuur van de Universiteit van Suriname met ingang van 7 september aanvaard.

4.4. Onderzoekers

Op 23 januari kwam ir. O. Boxman in ons land aan om bij de projecten LH/UvS 01 en 02 als bodemvruchtbaarheidsspecialist te werken.

Ir. W.B.J. Jonkers arriveerde op 3 februari om als houtteler het project LH/UvS 01 te versterken.

Op 10 februari arriveerde mevrouw dra. R. Tjon Lim Sang en op 26 juni ir. J. Hendrison, beiden als onderzoeksassistenten bij het project LH/UvS 01.

Op 5 augustus kwam ir. P.A. van der Werff, als bodembiooloog verbonden aan de Landbouwhogeschool, voor een periode van zes maanden in Suriname aan.

Op 3 augustus arriveerde ir. A.P. Everaarts als onkruideskundige bij project LH/UvS 02.

Van 20 t/m 24 juli brachten dra. Tjon Lim Sang, ir. N.R. de Graaf, ir. R.L.H. Poels, ir. W.B.J. Jonkers, ir. O. Boxman en ing. J. Betlem een bezoek aan het veldstation en de proefperken van het ORSTOM en de CIFT langs de 'Piste de St. Elie'.

Tussen 1 en 16 september bezochten dr. Schmidt en ir. De Graaf de Landbouwhogeschool in Wageningen, Nederland.

Van 29 oktober tot 16 november woonde ir. E.W. Fung Kon Sang, wetenschappelijk medewerker plantenteelt, de "Annual Meeting van de Caribbean Food and Crops Society" in Venezuela bij.

Van 5 tot 8 oktober brachten ir. J. Hendrison (exploitatiekunde) en dra. R. Tjon Lim Sang (vegetatiekunde) een bezoek aan veldlocaties van het ORSTOM en de CIFT in Frans Guyana.

Ten behoeve van de FNW zijn er twee vleugels van het Celos-gebouwencomplex gereserveerd voor onderzoek.

4.5. Studenten

Het aantal studenten afkomstig van de Landbouwhogeschool Wageningen overtreft het aantal surinaamse studenten aanzienlijk. De indruk bestaat dat hierin in de toekomst een positieve verandering komt.

De volgende studenten hadden hun praktijk op het Celos:

Bodemkunde en Bemestingsleer:

M. in 't Veld

M. Siegerist

H.J. Cats

J. Hijkoop

G. Nijland

Landbouwtechniek:

A.C.M. Graumans

Tropische Plantenteelt:

A.J. Rammelzwaal

G.J.H. de Vries

M.A. Rienks (van de Hogere Landbouwschool, Deventer)

J.H. Wolters (van de Hogere Landbouwschool, Deventer)

Vegetatiekunde:

R.J.I.M. Zwetsloot

K. Schenk

F.A. Hagman

J. Voordouw

Houtteelt:

W. van IJssel

J. Oesterholt

P. van der Hout

Cultuurtechniek:

H. Narain

Bosteelt:

P. Romeyn

J.G. Beerlink (van de Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School, Arnhem)

Hydrologie/Bodemfysica:

M. Oliemans (Hogere Landbouwschool, Deventer)

H.J. Eetema (Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School, Arnhem)

Entomologie:

B.A. Verhoek

Mej. D.C. Bhansing, studente aan het Natin, begon op 15 juni een vijfweken durende stageperiode op het Chemisch Laboratorium.

De heer S. Kasanpawiro, student aan het Natin, was als stagiaire werkzaam vanaf 6 juli tot 21 augustus bij het project LH/UvS 02.

5. GEBOUWEN, TERREINEN

Het onderhoud, inclusief reparatie en schilderwerk van de gebouwen en overige opstallen, blijkt nu naar tevredenheid in eigen beheer door de Technische Dienst te kunnen worden gedaan.

Naast het gebruikelijke werden de dakgoten van het auditorium, de tuinschuur en het gebouw van de Technische Dienst vernieuwd, terwijl kweekkast 2 geheel werd gerenoveerd.

De Tuindienst verrichtte veel werk op het Universiteitscomplex met het opschonen van trenten, het egaliseren en aanleggen van grasvelden. Een aantal arbeiders vindt permanent werk bij de aanleg van de Botanische Tuin.

6. FINANCIEN

6.1. Algemeen

Per schrijven van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, no. LT/1601 d.d. 9 februari 1981, gericht aan het toenmalige College van Curatoren, werd de mededeling gedaan dat de overheid zich garant stelde voor financiering van surinaamse zijde der projecten LH/UvS 01 en 02 over de periode 1981 t/m 1983.

Een en ander houdt verband met het feit dat na 1980 de samenwerkingsprojecten tussen de Landbouwhogeschool Wageningen en de Universiteit van Suriname niet meer voor CONS financiering in aanmerking zijn gebracht. Vanwege stagnaties in de uitvoering der projecten is het begrote bedrag ad Sf. 1.729.750,= voor het dienstjaar 1981 slechts gerealiseerd voor Sf. 1.322.773,=, waardoor 4 ton aan restant investeringsmiddelen op de bank is gereserveerd.

6.2. Uitgaven t.b.v. LH/UvS projecten

Ten aanzien van de uitgaven t.b.v. de beide samenwerkingsprojecten, gedaan tot ultimo 1981 kan volstaan worden met verwijzing naar bijlage 3. Het accountantsbureau Ritfeld en Co heeft haar goedkeuring gehecht aan de bestedingen. Zie bijlage 4.

6.3. Balans en Exploitatierkening

De balans per 31 december 1981 en de Staat van Baten en Lasten over het onderhavige dienstjaar zijn respectievelijk als bijlage 1 en 2 van dit verslag opgenomen.

De opstelling is van de hand van het accountantsbureau Ritfeld en Co. Wat betreft de vordering van Sf. 8.722,03 t.a.v. de voormalige directeurswoning kan worden vermeld dat het Bureau van de Universiteit van Suriname de afhandeling zal bewerkstelligen. Het bedrag groot Sf. 90.257,74, voorkomende op de balans onder "vlottende activa", is het restant aan nog te ontvangen subsidie van het Ministerie van Financiën per 31 december 1981.

Bijlage 1.

Balans per 31 december 1981

ACTIVA

	<u>31-12-1981</u>	<u>31-12-1980</u>
	Sf.	Sf.
<u>Duurzame activa</u>		
Transportmiddelen, landbouwmachines en werktuigen	1,--	1,--
Apparatuur en technische instrumenten	1,--	1,--
Droogovens, ovens en pompen	1,--	1,--
Meubilair, kantoor- en keukeninventaris	1,--	1,--
	<u>4,--</u>	<u>4,--</u>
	-----	-----
Bibliotheek	1,--	1,--
	-----	-----
<u>Vlottende activa</u>		
Vorraden	1,--	1,--
Debiteuren en nog te ontvangen posten	19.106,01	24.957,93
Waarborgsommen	1.622,20	1.622,20
Stichting Planbureau Suriname	-	156.012,50
Universiteit van Suriname	46.053,14	38.578,70
Ministerie van Financiën	90.257,74	227.381,99
	<u>157.040,09</u>	<u>448.554,32</u>
	-----	-----
Liquide middelen	780.736,05	304.406,87
	<u>937.781,14</u>	<u>752.966,19</u>
	=====	=====

Balans per 31 december 1981PASSIVA

	Sf.	<u>31-12-1981</u> Sf.	<u>31-12-1980</u> Sf.
<u>Vermogen</u>			
Schenking Landbouwhogeschool Wageningen		517.490,--	316.995,--
Exploitatie saldo vorige jaren	35.686,32		30.813,68
Voordelig exploitatiesaldo 1981	<u>9.160,70</u>		
		<u>44.847,02</u>	
		<u>562.337,02</u>	<u>352.681,32</u>
<u>Schulden</u>			
Stichting Planbureau Suriname		11.286,34	-
Landbouwhogeschool Wageningen		74.113,19	149.301,69
Te betalen pensioenpremie		97.260,76	65.557,45
Vakantiegelden		28.776,36	28.776,36
Crediteuren en nog te betalen kosten		<u>164.007,47</u>	<u>156.649,39</u>
		<u>375.444,12</u>	<u>400.284,87</u>
		<u>937.781,14</u>	<u>752.966,19</u>

Bijlage 2.

Staat van baten en lasten over 1981

BATEN

Meerjaren Ontwikkelingsprogramma	Sf.	250.000,--
Landstegroting	-	1.070.999,04
Overige ontvangsten	-	36.129,66
		<hr/>
	Sf.	1.357.128,70
		<hr/>

LASTEN

<u>Investerings</u>	Sf.	100.776,19
---------------------	-----	------------

Exploitatie

- Personeelskosten	Sf.	947.508,43
- Huisvestingskosten	-	130.381,13
- Bureaunkosten	-	29.714,89
- Reis- en verblijfkosten	-	21.992,73
- Specifieke kosten	-	69.517,15
- Overige algemene kosten	-	21.108,53
		<hr/>

- 1.220.222,86

Baten en lasten voorgaande jaren	./.	- 9.160,70
----------------------------------	-----	------------

Sf. 1.311.838,35

Exploitatiesaldo

Sf. 45.290,35

In het kader van de doelstelling van het CELOS - zijnde de bevordering van het agrarisch wetenschappelijk onderwijs en onderzoek aan de Universiteit van Suriname vooral gericht op de doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid van de Overheid op natuurtechnisch gebied - werd ten behoeve van een gezamenlijke uitvoering tussen de Universiteit van Suriname en de Landbouwhogeschool Wageningen ten behoeve van een drietal onderzoeksprojecten uit fondsen van de Nederlandse Hulpallocatie Suriname een bedrag ad Sf. 3,5 miljoen beschikbaar gesteld.

De bestedingen van hiervorengenoemd project bedroegen per 31 december 1981 Sf. 3.423.125,= en kunnen als volgt worden onderverdeeld in:

- Investerings	Sf. 1.624.899,=
- Bijdrage in de exploitatiekosten CELOS	- 1.798.226,=
	<hr/>
	Sf. 3.423.125,=
	=====

Bron: Accountantsbureau Ritfeld & Co.

Bijlage 4.

Uitgaven van de projecten LH/UvS 01, 02 en 03
t.l.v. de Landbouwhogeschool Wageningen in 1981

	<u>LH/UvS 01</u>	<u>LH/UvS 02</u>	<u>LH/UvS 03</u>	<u>Totaal</u>
	Sf.	Sf.	Sf.	Sf.
1. Personeelslasten	250.035,16	235.283,98	1.525,--	486.844,14
2. Materiële voorzieningen	52.560,43	87.223,57	959,92	140.743,92
3. Investeringsen	30.017,16	58.904,63	-	88.921,79
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	332.612,75	381.412,18	2.484,92	716.509,85
	=====	=====	=====	=====

Samenvatting Ontwerp-begroting 1981

UITGAVEN

<u>Exploitatie</u>	Sf.	Sf.
- Personeelslasten	915.250,--	
- Overige exploitatielasten	344.000,--	

Investerings

- Aanschaffingen)	420.500,--	
- Aan- en verbouw)		
- Dotatie vervangingsreserve	50.000,--	

ONTVANGSTEN

Bijdrage

- Ned. hulpallocatie		691.900,--
- Universiteit van Suriname		1.037.850,--
- Overige inkomsten		p.m.
	<hr/>	<hr/>
	1.729.750,--	1.729.750,--
	=====	=====

Samenvatting Ontwerp-begroting 1982

UITGAVEN

Exploitatie

Sf.

Sf.

- Personeelslasten 933.350,--
- Overige exploitatielasten 292.500,--

Investeringsen

- Aan- en verbouw -
- Uitbreiding apparatuur
(aanschaffingen) 148.500,--
- Dotatie vervangingsreserve 50.000,--

ONTVANGSTEN

Bijdrage

- Ned. hulpallocatie 126.000,--
 - Landbouwhogeschool Wageningen 126.000,--
 - Universiteit van Suriname 1.172.350,--
- 1.424.350,-- 1.424.350,--
=====